

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ Bangkok Recorder หนังสือพิมพ์เล่มแรกได้จัดพิมพ์ขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2387 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 จนมาถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 การหนังสือพิมพ์ไทยได้พัฒนาตนเองมาอย่างราบรื่นและค่อยเป็นค่อยไป แม้จะมีการกระทบกระทั่งกันบ้างระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายนักหนังสือพิมพ์ แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการปะทะกันจนเกิดความรุนแรง จบจนเมื่อขึ้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศต้องประสบกับความผันแปรหลากหลายประการ โฉมหน้าของการหนังสือพิมพ์ไทยจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างชัดเจน

ความตื่นตัวของกิจการหนังสือพิมพ์ในสมัยรัชกาลที่ 6 นี้มีผลมาจากความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง ในด้านเศรษฐกิจนั้น แม้ว่ารายจ่ายของรัฐบาลในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จะสูงกว่ารายได้ในช่วงแรกๆ ที่บริหารประเทศ เพราะต้องนำเงินไปใช้ในงานบรมราชาภิเษก และช่วยเหลือผลิตทางการเกษตรของราษฎรเนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศไม่อำนวย แต่ด้วยการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงเตรียมเงินสำรองพระคลังไว้มากมายหลายปี รัฐบาลจึงสามารถเอาเงินสำรองนั้นมาชดเชยได้ และในปีต่อมา สถานการณ์ทางการเงินของประเทศก็ดีขึ้น¹ ประกอบกับการที่รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติคลังออมสินขึ้น เรียกว่า พระราชบัญญัติ คลังออมสิน พุทธศักราช 2456² ซึ่งเป็นวิถีทางที่ช่วยปรับฐานะการเงินของ

¹ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์, เจ้าชีวิต (พระนคร : คลังวิทยา, 2505) , อ้างถึงใน สุภาพันธุ์ บุญสะอาด, ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจเทรดดิ้ง , 2517), หน้า 67.

² เสถียร วิชัยลักษณ์ (ผู้รวบรวม), ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 25 กฎหมาย ร.ศ. 131 (พระนคร : โรงพิมพ์เดลิเมต์, 2477.) , อ้างถึงใน สุภาพันธุ์ บุญสะอาด, ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจเทรดดิ้ง , 2517) , หน้า 67.

ประเทศได้เป็นอย่างดี ราษฎรถ้วนหน้าต่างมีเงินใช้จ่ายและพอเก็บออม ด้วยผลการพัฒนาด้านเศรษฐกิจนี้ หนังสือพิมพ์ซึ่งถูกมองว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยจึงกลายเป็นกิจการที่เจริญรุ่งเรืองขึ้น

นอกจากนั้น ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการศึกษา โดยจัดการศึกษาให้กว้างขวางออกไป สอนให้พลเมืองมีความรู้ในการทำมาหาเลี้ยงชีพโดยควรแก่อัตภาพของตน ไม่เฉพาะฝึกคนสำหรับใช้ในราชการเท่านั้น แต่มุ่งหวังให้การวางรากฐานการศึกษาครั้งนี้แก่ประชาชนทุกคนให้มีการศึกษาสูงขึ้น ไม่ใช่เพียงแค่อ่านออกเขียนได้ ประกอบกับการตั้งทุนเล่าเรียนหลวงให้เจ้านายและนักเรียนที่เรียนดีไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ก็นับเป็นทางหนึ่งที่ช่วยให้คนแม้จะเป็นกลุ่มน้อยมีการศึกษาที่ดีขึ้น และเมื่อคนในสังคมมีครบทั้งประชาชนที่สามารถอ่านหนังสือออก และกลุ่มคนที่ต้องการจะแสดงความรู้ความคิดของตนให้คนอื่นได้รับรู้ กิจการหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อกลางสนับสนุนและส่งเสริมความรู้ ความสามารถ และความต้องการของบุคคลเหล่านี้จึงเจริญขึ้น

นอกจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการศึกษาจะเป็นส่วนสำคัญที่ผลักดันให้กิจการหนังสือพิมพ์ไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจนในสมัยรัชกาลที่ 6 แล้ว ปัจจัยด้านความตื่นตัวทางการเมืองอันเป็นผลมาจากการแพร่หลายของแนวคิดประชาธิปไตยซึ่งเป็นผลผลิตทางความคิดตะวันตกก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดสภาพที่เปลี่ยนแปลงนี้ด้วย กลุ่มปัญญาชนรวมทั้งนักหนังสือพิมพ์หลายคนทั้งที่เคยไปศึกษาต่างประเทศ และได้รับอิทธิพลแนวคิดตะวันตกที่ไหลบ่าเข้ามาในช่วงนั้น ต่างเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยให้เหตุผลว่าเพื่อที่ประเทศจะได้ "ศิวิไลซ์" เหมือนกับประเทศตะวันตก นอกจากนั้น ในสมัยรัชกาลที่ 6 ก็มีเหตุการณ์สำคัญๆของโลกเกิดขึ้นมากมายในหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองของพวกยังเติร์ก และกลุ่มอื่นๆซึ่งเป็นเสมือนคลื่นใต้น้ำ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองใน ตุรกี ญี่ปุ่น และกบฏก๊กมินตั๋ง* ปีพ.ศ. 2467¹ในประเทศจีน

* พวกก๊กมินตั๋งหรือเก๊กเหม็งนี้คิดจะล้มล้างพระเจ้าจักรพรรดิจีน หัวหน้ากบฏที่รู้จักกันดี คือ ดร.ซุนยัดเซ็น เป็นผู้หาความสนับสนุนเพื่อก่อกบฏในประเทศจีนและได้หาความสนับสนุนจากคนจีนโพ้นทะเล ซึ่งรวมทั้งคนจีนในประเทศไทยด้วย

เหตุการณ์กบฏ ปฏิวัติล้มล้างในประเทศต่างๆเหล่านี้ นอกจากจะทำให้ทั้งรัชกาลที่ 6 และบรรดาข้าราชการขุนนางชั้นสูงตื่นตัว เกรงอิทธิพลทางความคิดในการก่อการล้มล้างราชวงศ์จะเกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นอย่างมากแล้ว เหตุการณ์ต่างๆเหล่านี้ยังทำให้หนังสือพิมพ์มองเห็นความชอบธรรมของตนในการแสดงความคิดเห็น การมีเสรีภาพ ตลอดจนความไม่ชอบธรรมของความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างผู้ปกครองกับประชาชน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดวารสารศาสตร์

ในอีกด้านหนึ่ง ชาวการปฏิวัติและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจของนานาชาติ รวมไปถึงการที่กลุ่มปัญญาชนมีความสนใจต่อการเคลื่อนไหวของโลก ใส่ใจต่อการศึกษา และเห็นด้วยกับแนวทางการปกครองของตะวันตก โดยมองว่าการที่พระมหากษัตริย์ไทยทรงใช้อำนาจสูงสุดเป็นเอกเทศตามลำพังนั้นเป็นการล้าสมัยแล้ว ได้ก่อให้เกิดเหตุการณ์กบฏ ร.ศ. 130 ขึ้นในที่สุด⁵

การก่อกบฏในครั้งนี้ แม้จะกระทำไม่สำเร็จ แต่ก็เป็นตัวอย่งที่สามารถชี้ให้เห็นถึงบรรยากาศทางการเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ก่อน ที่ประชาชนแม้จะเป็นเพียงกลุ่มเล็กๆมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการที่จะเห็นบ้านเมืองเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ จนกระทั่งมารวมตัวและคบคิดกันทำการปฏิวัติ เหตุการณ์เช่นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงพลังของความต้องการ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามระบอบประชาธิปไตยอย่างชัดเจนซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์สังคมสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของไทย

จากปัจจัยในทุกๆด้านดังที่กล่าวมา กิจกรรมหนังสือพิมพ์ไทยจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น ประชาชนต่างให้ความสนใจในข่าวสารการเมือง และอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้น หนังสือพิมพ์ไม่ได้จำกัดอยู่ในชนกลุ่มน้อยเช่นแต่ก่อน มีเทคนิคและรูปแบบการพิมพ์ที่ดีขึ้น และประเด็นสำคัญคือ

³ Wolfran Eberhard, A History of China อ้างถึงใน สุภาพันท์ บุญสะอาด, ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจเทรดดิ้ง , 2517) , หน้า 71.

⁴ สุกัญญา ตีระวนิช, สมเด็จพระมหาธีรราช ปราชญ์สยาม (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการโครงการปาฐกถาและจัดนิทรรศการ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533).

⁵ วิเทศกรณีย์, ยุคทฤษฎี (พระนคร : โอเดียนการพิมพ์ , 2501), หน้า 2-3.

นักหนังสือพิมพ์เริ่มตระหนักในอำนาจหน้าที่ และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนต่อการบริหารงานของรัฐบาลมากขึ้น

อาจกล่าวได้ว่า สังคมไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 นี้ เป็นสังคมในยุคหัวเลี้ยวหัวต่อทางการเมืองของไทย แนวคิดตะวันตกที่ลั่งไหลเข้ามาส่งผลให้กรอบความคิดทางด้านรัฐศาสตร์หรือการเมืองการปกครอง และทางด้านวารสารศาสตร์หรือแนวคิดทางการเมืองหนังสือพิมพ์ของไทยเปลี่ยนแปลงไป ช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงเวลาที่แนวความคิดเก่าปะทะกับแนวความคิดใหม่ตามแนวทางตะวันตก เป็นช่วงเวลาที่ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ซึ่งวางรากฐานสังคมไทยให้เป็นสังคมระบบอุปถัมภ์ เน้นในเรื่องความจงรักภักดี มาปะทะกับระบอบประชาธิปไตยที่เน้นในเรื่อง สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ จึงไม่แปลกที่นักหนังสือพิมพ์หัวก้าวหน้าในสมัยนี้ จะเน้นเขียนบทความแสดงความคิดเห็นของตนอย่างกว้างขวางและเสรี ในประเด็นที่เกี่ยวกับทิศทางระบอบการบริหารประเทศ ไปจนถึงการเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพในสายวิชาชีพของตน

แต่การที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้มีสิทธิขาดในการปกครองประเทศในสมัยนั้นได้รับการศึกษาจากประเทศตะวันตกซึ่งถือว่าเป็นดินแดนก่อกำเนิดแนวคิดเกี่ยวกับ สิทธิ เสรีภาพ พระองค์จึงมีความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเหล่านี้เป็นอย่างดีว่า แนวคิดตะวันตกบางส่วนนั้นยังไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับสังคมไทยที่ยังไม่มีแม้แต่พื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับ สิทธิ เสรีภาพดังเช่นสังคมตะวันตกได้ ในขณะที่บรรดาเหล่าปัญญาชนตลอดจนนักหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่ได้รับอิทธิพลทางความคิด ความเชื่อแบบตะวันตกซึ่งกำลังไหลหนุนเนื่องเข้ามาไม่ขาดสาย และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ นั้น ต่างก็ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยอย่างชัดเจนและรวดเร็วตามแบบอย่างตะวันตก ทิศนะที่มีต่อแนวความคิดตะวันตกที่แตกต่างกันนั้นได้ก่อให้เกิดกระแสความขัดแย้งขึ้นในสังคมปัญญาชนของไทย โดยแสดงออกผ่านบทความบนหน้าหนังสือพิมพ์ ทั้งสนับสนุนและโจมตีกันระหว่างนักหนังสือพิมพ์ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชนอย่างชัดเจน

ในส่วนของฝ่ายรัฐบาล นับได้ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่มีบทบาทมากที่สุด พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์พระองค์เดียว ที่ทรงเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ โดยมุ่งหวังให้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อถ่ายทอดพระราชดำริของพระองค์ให้ประชาชนได้ทราบทั่วกัน เพราะหากจะทรงแสดงข้อคิดเห็นโดยกระแสพระราชดำรัส ก็ย่อมจะเป็นการไม่สมควรที่พระเจ้าแผ่นดินจะพระราชทานกระแสพระราชดำรัสอยู่เรื่อยๆ โดยไม่มีเหตุและวาระโอกาสอันสมควร แต่การพระราชทานบทความให้แก่หนังสือพิมพ์ในฐานะเอกชนนั้นย่อมจะทรง

กระทำได้ทุกเมื่อ พระองค์จึงทรงเขียนบทแสดงความเห็นในประเด็นที่เกี่ยวกับทิศทางการเมือง และสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพในด้านต่างๆเป็นจำนวนมาก ภายใต้หลากหลายนามปากกา เช่น อัศวพานู รามจิตติ และพันแหลม

ในส่วนของฝ่ายรัฐบาลที่มีรัชกาลที่ 6 เป็นหัวหน้าสำคัญนั้น "น.ม.ส." หรือ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ก็ทรงเป็นนักหนังสือพิมพ์เต็มพระองค์อีกพระองค์หนึ่ง ทรงเขียนบทแสดงความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปกครองประเทศ และชอบเซตเสรีภาพในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไว้มากมาย นอกจากนั้น "น.ม.ส." ยังได้รับมอบหมายให้เป็นบรรณาธิการร่วมกับเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ดำเนินการออก "ทวิปัญญา" แทนพระองค์ ภายหลังจากที่ทรงมีพระราชภารกิจต้องเสด็จเยี่ยมเยียนหัวเมืองทางฝ่ายเหนือ ทั้งนี้เพราะพระองค์ได้ทรงเห็นผีพระหัตถ์ในศิลปะการกำหนังสือพิมพ์ของ น.ม.ส. มาแล้ว เมื่อครั้งที่ น.ม.ส. ออกหนังสือพิมพ์ "ลัทธิวิทยา" เมื่อปี 2443 ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทแปลกแหวกแนว และมีพวกชนชั้นปัญญาชนในกรุงสยามสนใจกันมาก⁶

ในฝ่ายประชาชน นักหนังสือพิมพ์ที่มีบทบาทตอบโต้และโจมตีฝ่ายรัฐบาลอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ นายเชียวสุดเล็ง สีนุญเรื่อง เจ้าของหนังสือพิมพ์จีนในสยามวารศัพท์ ซึ่งมีฉบับภาษาจีนด้วยชื่อ "ฮั่วเซียมซินโป" นายเชียวสุดเล็ง สีนุญเรื่องเป็นผู้ที่มีความรู้หนังสือไทยดีมาก เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์เป็นภาษาไทยอยู่เสมอ โดยใช้นามปากกา หรือนามแฝงว่า "ผดุง" "บาทกฤษร" และ "อโนมัยเสตว์"⁷ ซึ่งแปลว่าสะพานเหล็ก เพราะโรงพิมพ์ตั้งอยู่แถวสะพานพิทยเสถียร หรือ สะพานเหล็กล่าง บทความของนายเชียวสุดเล็งนั้น แม้ว่าจะไม่ได้แสดงความคิดเห็นว่าการปกครองแบบสังคมนิยมในจีนนั้นเหมาะสม และสมควรที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างโจ่งแจ้ง แต่ก็เขียนสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในจีน และยกย่องว่าเป็นเรื่องที่ดี

เกี่ยวกับกรณีนี้ ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์ ได้สันนิษฐานไว้ว่า บทความของนายเชียวสุดเล็งเป็นต้นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ต้องมีพระบรมราโชบายในทางที่จะรังเกียจคนจีนเพราะการที่คนจีนมาเล่นการเมืองจีนในเมืองไทยมีอันตรายหลายประการ ในฐานะที่ทรงเป็นผู้นำของประเทศ จึงต้องทรงตรึกตรองและทรงหาทางป้องกันความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้น และนี่เองเป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้ทรงพระราชนิพนธ์บทความทางการเมืองหลายเรื่องด้วยกันลงใน

⁶ เสลา เระระจุ, หนึ่งศตวรรษหนังสือพิมพ์ไทย หน้า 237.

⁷ สุกัญญา ตีระวนิช และ นันทริกา คุ่มโพธิ์จรรย์, 35 นักหนังสือพิมพ์อาวุโส (กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 84-86.

หนังสือพิมพ์อันเป็นพระบรมราชาบายในทำนองความรู้สึกเป็นชาตินิยมของพระองค์ท่าน เป็นการปลุกคนไทยให้ตื่นขึ้นเอาใจใส่ในกิจการบ้านเมือง บทพระราชนิพนธ์ซึ่งมีผู้สนใจมากก็คือ “ยิวแห่งบูรพาทิศ” โดยใช้นามปากกา “อศฺวพาหุ” ลงในหนังสือพิมพ์ Siam Observer เป็นบทความการเมืองที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจอันมีความสำคัญต่อประเทศไทยมาก เพราะขณะนั้น เศรษฐกิจของไทยต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของคนจีน หรือ “ยิวแห่งบูรพาทิศ” เสียเป็นส่วนมาก⁸

อย่างไรก็ตาม ภายใต้ภาพของความขัดแย้งนี้ นายเชียวสุตเส็งและหนังสือพิมพ์จีนในสยามวารศัพท์กลับได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือ subsidy จากรัฐบาลที่ 6 และยังช่วยรัฐบาลไทยสืบราชการลับจากฝ่ายจีนด้วย แต่การกระทำที่นับเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนกิจการของรัฐบาลเช่นนี้เป็นเพียงการปรับตัวของนายเชียวสุตเส็งในกรณีที่ระดับประคองกิจการหนังสือพิมพ์ของเขาให้ดำเนินต่อไปได้ ความช่วยเหลือจากรัฐบาลไม่มีผลต่อการเขียนบทความของเขา นายเชียวสุตเส็งยังคงเขียนบทความแสดงความเห็น เสนอแนวคิดและอุดมการณ์ วิพากษ์วิจารณ์และต่อต้านแนวนโยบายในการบริหารประเทศของรัฐบาลต่อไป

นอกจากนั้น บทความของอศฺวพาหุในหนังสือพิมพ์ไทย ยังเป็นเหตุชักจูงให้ท่านผู้หนึ่งใช้นามแฝง “โคนนทวิศาล” เขียนโต้ตอบลงในหนังสือพิมพ์ “กรุงเทพเดลิเมล์” ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องตื่นเต้นมาก เพราะผู้อ่านหนังสือพิมพ์ย่อมทราบกันดีว่า “อศฺวพาหุ” คือใคร เมื่อมีผู้กล้าเขียนโต้ตอบและเมื่อผู้อ่านทราบว่า ผู้ใช้นามแฝง “โคนนทวิศาล” นั้นคือ พระยาอุดมพงษ์เพ็ญสวัสดิ์ (ม.ร.ว. ประยูร อิศรศักดิ์) ก็ย่อมจะรู้สึกพิศวงและตื่นเต้นกันมากเป็นธรรมดา เพราะพระยาอุดมพงษ์เพ็ญสวัสดิ์ผู้นี้เคยรับราชการเป็นสมุหนายกมหาดไทยและเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วก็ได้รับตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นคนแรก แต่กลับมาโจมตีพระเจ้าอยู่หัวและราชสำนัก

ในหนังสือ “เจ้าชีวิต” ของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ มีกล่าวถึงเหตุการณ์ตอนนี่ว่า “ใน พ.ศ. 2461 เกิดมีการบังอาจตำหนิพระเจ้าอยู่หัวและโจมตีราชสำนักมากขึ้นในหนังสือพิมพ์ ถึงแม้พูดอย่างอ้อมๆผู้อ่านหนังสือพิมพ์ก็ทราบได้ว่าตีใคร ซึ่งมีออกพิมพ์ทั้งฉบับ

⁸ สุภาพันท์ บุญสะอาด, ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2517) , หน้า 72.

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษบ่อยที่สุด ในฉบับภาษาไทยมีบทความบ่อยๆที่ดูออกจะรุนแรงพออยู่ ผู้ที่เขียนรุนแรงมากคนหนึ่งใช้นามแฝงว่า “ไคนันทิวศาล”⁹

แต่บทความของ “ไคนันทิวศาล” นั้น ความจริงก็เป็นเพียงการเสนอข้อคิดเห็นของเอกชนผู้หนึ่งซึ่งโดยเหตุที่ผู้เขียนเป็นผู้สันตติจิตเจตนาในราชการฝ่ายปกครองอยู่เหมือนกัน จึงนับว่าเป็นข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ และถ้อยคำที่ใช้ก็ดูจะไม่มีอะไรรุนแรง ถ้าเราไม่ทราบว่าเป็น “อัสวพาทู” นั่นคือใคร อย่างไรก็ตาม ในแง่ของการหนังสือพิมพ์ “อัสวพาทู” และ “ไคนันทิวศาล” ก็ได้ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนังสือพิมพ์ว่าเป็นกิจการที่มีคุณประโยชน์ต่อบ้านเมือง มิใช่สิ่งชั่วร้ายน่ารังเกียจแต่อย่างใด

นอกจากนี้แล้ว “นาคราช” หรือ “น.ร.” ยังเป็นอีกหนึ่งนามแฝงของสามัญชนที่เขียนแสดงความคิดเห็นมาลงในหนังสือพิมพ์ “กรุงเทพเดลิเมล์” ภายใต้บทความที่มีชื่อว่า “ความเห็นเอกชน” โดยวิพากษ์วิจารณ์นโยบายการบริหารแผ่นดินของรัฐในหลายๆด้าน โดยเฉพาะด้านระบอบการปกครองและเสรีภาพของนักหนังสือพิมพ์ และในหนังสือพิมพ์ “กรรมกร” ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ต่อต้านระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อย่างชัดเจนก็มีนักหนังสือพิมพ์ที่ใช้นามแฝงว่า “นายกรรมกร” และ “กรรมพล” เขียนบทความโจมตีการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อย่างเผ็ดร้อนด้วยเช่นกัน

การที่นักหนังสือพิมพ์หลายท่านในสมัยรัชกาลที่ 6 สามารถเขียนบทความแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์นโยบายของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะเรื่องระบอบการเมือง การปกครองที่ตนต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเสรีนั้น สาเหตุสำคัญคือการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักดีว่าระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไม่ใช่ระบอบที่ดีที่สุด และยังเข้าพระทัยดีด้วยว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นเป็นระบอบการปกครองที่ดี และส่วนพระองค์เองก็ทรงนิยมในแนวคิดประชาธิปไตยถึงขั้นสร้าง “ดุสิตธานี” ขึ้นมาเป็นเมืองจำลองโดยมุ่งหวังที่จะวางรากฐานระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้แก่ข้าราชการและประชาชนชาวไทย อีกทั้งยังทรงโปรดปรานงานหนังสือพิมพ์ และมีพระราชอัธยาศัยโปรดการได้

⁹ ธนวนต์ จาตุประยูร, “หนังสือพิมพ์สมัยรัชกาลที่ 6 และ 7”, วันนักข่าว (กรุงเทพมหานคร : สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย, 2526), หน้า 3.

แย้งแสดงความคิดเห็น¹⁰ที่ตั้งอยู่บนขอบเขตของเหตุผลเป็นอย่างยิ่ง แต่ในขณะเดียวกัน แม้พระองค์จะทรงตระหนักดีถึงคุณประโยชน์ของระบอบประชาธิปไตย และแม้ว่าข้าราชการที่ได้รับการศึกษา และนักหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดตะวันตกจะเสนอความต้องการให้เปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยไปสู่การปกครองระบอบใหม่ พระองค์ก็ทรงใช้สิทธิในการเสนอข่าวสาร โดยถ่ายทอดพระราชดำริทางการเมืองของพระองค์ผ่านหน้าหนังสือพิมพ์ โดยพระองค์ทรงแสดงความโน้มเอียงไปในทางต่อต้านการนำระบบการปกครองแบบตะวันตกมาใช้ในประเทศไทย ด้วยทรงเห็นว่าสังคมไทยยังไม่พร้อมที่จะรับ

แต่ถึงแม้พระองค์จะไม่ทรงเห็นด้วยกับแนวคิดการเมืองการปกครองตามแบบอย่างตะวันตกนี้ พระองค์ก็ทรงกระทำเพียงแค่เขียนบทความเพื่อสร้างความเข้าใจอันถูกต้องเกี่ยวกับระบอบ โดยที่มิได้ห้ามปรามหรือคัดค้านการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์รายอื่นที่เห็นด้วยกับแนวความคิดตะวันตกแต่อย่างใด

ภาพสังคมไทยสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงเป็นภาพที่ค่อนข้างลึกลับ ไม่ค่อยมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางความคิด ในขณะที่ขุนนางข้าราชการจำนวนมากยังเชื่อมั่นในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ตามแบบแผนโบราณราชประเพณี ข้าราชการบางคนก็ต้องการการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย แต่บางรายอาจยังไม่ปลงใจว่าระบอบใดดีกว่ากัน และมีบางรายที่มองว่าระบอบสังคมนิยมเป็นระบอบที่น่าจะรับมาใช้

จากสภาพความขัดแย้งทางด้านความคิดและอุดมการณ์ทางวารสารศาสตร์และรัฐศาสตร์ระหว่างนักหนังสือพิมพ์ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชนที่สะท้อนผ่านบทความแสดงความคิดเห็นบนหน้าหนังสือพิมพ์ ทำให้เกิดข้อสงสัยซึ่งเป็นปัญหานำวิจัยดังนี้

¹⁰ ราเชนทร์ วัฒนปรีชากุล, ชีวิตการต่อสู้ของนักหนังสือพิมพ์ที่น่าสนใจ (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์รวมข่าวเอกลักษณ์ โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร , 2515) , หน้า 362.

¹¹ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, การเมือง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย 2411-2475 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ , 2523) , หน้า 79-81.

ปัญหานำวิจัย

ในยุคพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ซึ่งถือเป็นยุคหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการวงการวารสารศาสตร์ไทยนี้ เกิดความขัดแย้งในการแสดงความคิดเห็นในบทความหนังสือพิมพ์อย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์

เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพความขัดแย้งทางความคิดเห็นเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และทิศทางการเมืองไทย ของนักหนังสือพิมพ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทั้งฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายประชาชน ที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งวิเคราะห์ และอธิบายถึงสาเหตุ เพื่อทำความเข้าใจว่า ครั้งหนึ่งในช่วงยุคของความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยนั้น รัฐบาลกับประชาชนมีความเห็นที่ขัดแย้งกันประเด็นใดบ้าง อย่างไร

ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

1. จะมีความขัดแย้งระหว่างนักหนังสือพิมพ์ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชน ในการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และทิศทางการเมืองไทย

2. ถ้าแยก ตัวแปรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแนวคิดทางการเมืองหนังสือพิมพ์ ได้แก่ สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ กับกลุ่มการเมืองการปกครอง ได้แก่ ทิศทางการเมืองไทย ตัวแปรทั้ง 2 กลุ่มนี้อาจไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ นักหนังสือพิมพ์ที่เห็นพ้องกับแนวคิดเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ อาจไม่เห็นพ้องกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปสู่ระบอบประชาธิปไตย

อธิบายศัพท์

1. บทแสดงความคิดเห็น หมายถึง บทความที่นักหนังสือพิมพ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เขียนขึ้นเพื่อแสดงทัศนะ มุมมอง และความคิดเห็นของตนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพของวิชาชีพของตน รวมทั้งทิศทางการเมืองไทย โดยมีชื่อของบทความ และลงนามแฝงของผู้เขียนไว้ภายในส่วนใดส่วนหนึ่งของบท

ความ หรือบริเวณสารบัญ โดยแสดงผ่านหน้าหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารสมัยนั้น แต่ไม่จำเป็นต้องมีการต่อเนื่องทางเวลาในการเขียน

2. ความขัดแย้ง หมายถึงทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ไม่เหมือนกัน และไม่สอดคล้องต่อกันระหว่างนักหนังสือพิมพ์ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชน ในประเด็นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์หรือแนวคิดการเมืองการปกครอง ซึ่งประกอบไปด้วย *ทิศทางการเมืองไทย* และ ประเด็นเกี่ยวกับวารสารศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย *สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ*

3. สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ หมายถึง สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพของนักหนังสือพิมพ์ไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6

3.1 สิทธิ คือ อำนาจอันชอบธรรมหรือความสามารถที่จะกระทำการได้โดยชอบธรรม สิทธิของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับโดยธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมาย เพราะฉะนั้นอำนาจอื่นแม้กระทั่งอำนาจของรัฐจะก้าวท้าวในสิทธิของบุคคลไม่ได้¹² โดยเฉพาะนักหนังสือพิมพ์ที่จำเป็นจะต้องมีสิทธิพื้นฐาน ซึ่งประกอบไปด้วย

3.1.1 สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ◆ สิทธิในการพูด คือ สามารถที่จะติดต่อสื่อสารให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นทั้งการพูด การพิมพ์ โดยไม่ได้รับการขัดขวาง
- ◆ สิทธิในการได้รับฟังข่าวสาร คือ สิทธิที่จะได้รับฟังเรื่องราวในทางการพิมพ์
- ◆ สิทธิที่จะรู้ คือ สิทธิที่จะได้รับทราบหรือมีความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่างๆ¹³

3.1.2 สิทธิในการแสวงหาข่าวสาร

3.1.3 สิทธิในการเสนอข่าวสาร ซึ่งต่างก็เป็นภาระที่สำคัญของการเป็นนักหนังสือพิมพ์

3.2 หน้าที่ หรือความรับผิดชอบของนักหนังสือพิมพ์นั้น จะเห็นได้ว่านักหนังสือพิมพ์มีหน้าที่ และความรับผิดชอบกว้างขวางโดยปราศจากขอบเขตจำกัด เรื่องอะไรก็ตามที่จะเป็น

¹² สุขุม นवलสกุล, การเมืองและการปกครอง (Thai Government and Politics). (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524), หน้า 13.

¹³ Julian Adams, Freedom and Ethics in the Press (New York : Richard Rasens Press., Inc , 1983)

ประโยชน์หรือจะเสียหายต่อส่วนรวมแล้ว นักหนังสือพิมพ์จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องเพื่อพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่สาธารณชน

หน้าที่หลักและสำคัญมากของนักหนังสือพิมพ์ ได้แก่

3.2.1 หน้าที่ในการเสนอข่าว หรือรายงานข่าวความเคลื่อนไหวต่างๆภายในสังคมและภายในโลกให้ประชาชนได้ทราบ

3.2.2 หน้าที่ในการควบคุมรัฐบาล หนังสือพิมพ์จะเป็นตัวคอยจ้องมองการบริหารราชการของรัฐบาลว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการอย่างถูกต้องเที่ยงธรรมโดยสมควรหรือไม่

3.2.3 หน้าที่ในการดูแลปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน¹⁴

3.3 เสรีภาพ หมายถึงความมีอิสระในการกระทำใดๆได้ตามความปรารถนา แต่มีขอบเขตจำกัดว่าการกระทำนั้นๆต้องไม่ละเมิดกฎหมายหรือสิทธิของบุคคลอื่น¹⁵ หรือโอกาส บุคคลจะทำการที่ปรารถนาได้โดยจะถูกควบคุมน้อยที่สุด แต่ในขณะเดียวกัน การใช้เสรีภาพหรือการกระทำดังกล่าวจะต้องไม่ขัดขวางต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่น เสรีภาพโดยนัยนี้จึงยึดหลักของความชอบธรรม เหตุผลและคุณธรรม อาจกล่าวได้ว่าเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ในการดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์ เพราะผู้ที่ได้รับประโยชน์จากเสรีภาพนี้ก็ไม่ใช่แต่เฉพาะเพียงฝ่ายหนังสือพิมพ์เท่านั้น ฝ่ายปกครองเองและฝ่ายประชาชนก็ย่อมได้รับประโยชน์จากเสรีภาพนี้ด้วย อย่างไรก็ตาม หลักการของทฤษฎีสิทธิเสรีภาพนิยมก็ได้ระบุว่า เสรีภาพในการแสดงออกนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งสูงสุดเด็ดขาด แต่จะต้องมีข้อจำกัด¹⁶

ทั้งนี้ ในส่วนของ สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ ผู้วิจัยจะแบ่งการแจกแจงออกเป็นประเภทใหญ่ๆ 5 ประการ ตามทิศทางของความคิดเห็นดังต่อไปนี้

¹⁴ นาดล รวีเจริญ, "กฎหมายกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์" (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2524) , หน้า 5.

¹⁵ สุขุม นวลสกุล, การเมืองและการปกครอง (Thai Government and Politics) (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2524) , หน้า 13.

¹⁶ นาดล รวีเจริญ, "กฎหมายกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์" (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2524) , หน้า 51-54.

1. อนุรักษนิยมแบบไทยโบราณ กล่าวคือ ไม่สามารถยอมรับแนวคิด สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพหรือความเสมอภาคระหว่างชนชั้น ดังเช่นแนวคิดตะวันตกได้ เพราะยังยึดมั่นกับแนวคิด อาวูโล การแบ่งชนชั้นวรรณะและสังคมระบบอุปถัมภ์ของไทยอยู่

2. อนุรักษนิยมคาบเกี่ยวกับเสรีนิยมตะวันตก กล่าวคือ คาบเกี่ยวระหว่างการเห็นด้วย ว่าแนวคิดอนุรักษนิยมซึ่งเห็นความสำคัญของระบบอุปถัมภ์และการเคารพผู้อาวูโล โดยเฉพาะ ความจงรักภักดีต่อชนชั้นกษัตริย์ยังคงควรดำรงอยู่ พร้อมกับนั้นก็เห็นด้วยกับแนวคิด สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ตามแนวทางประชาธิปไตย

3. เสรีนิยมตะวันตก กล่าวคือ เห็นด้วยกับแนวคิด สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ตามแนวทาง ประชาธิปไตยของตะวันตก

4. สังคมนิยม กล่าวคือ เห็นด้วยกับแนวคิดมุ่งกระจายสิทธิ ผลประโยชน์ และความเสมอภาคเพื่อประชาชนทั้งหมด โดยในช่วงเวลานั้น กระแสแนวคิดของ ดร. ชุนยัตเซ็น: หนึ่งก็มโนตั้ง ของประเทศจีนที่ต้องการนำประเทศจีนกลับคืนให้ชาวจีน จัดตั้งการปกครองตามระบอบ สาธารณรัฐโดยมุ่งหวังให้ประชาชนได้รับเสรีภาพและความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน¹⁷ เป็นแนวทางหลักของสังคมนิยมที่แพร่กระจายในประเทศไทย

5. เผด็จการ กล่าวคือ เห็นด้วยกับแนวคิดที่มองว่า ประชาชนไม่ควรจะได้รับ สิทธิ เสรีภาพ แต่ควรจะถูกควบคุมดูแลโดยรัฐบาล

¹⁷ ขบวนการปฏิวัตินำโดย ดร. ชุนยัตเซ็น ได้ก่อรูปเป็นสมาคมตั้งแต่ปี 1894 และอุดมการณ์ปฏิวัติ ได้แพร่หลายไปอย่างรวดเร็วในหมู่ปัญญาชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดร. ชุนยัตเซ็นได้เดินทางหาเสียงสนับสนุนจากชาวจีนโพ้นทะเลทั้งใน ยุโรป อเมริกา และเอเชีย เช่นเดียวกับในประเทศ ไทยที่มี นายเชียวสุดเส็ง สิบญูเรือ่ง เจ้าของหนังสือพิมพ์ "จีนในสยามวารศัพท์" เป็นหัวหน้ากลุ่ม สนับสนุน แนวนโยบายหลักของขบวนการปฏิวัตินี้รวมเป็นหลักการ 3 ประการ เรียกว่า "ลัทธิไตร ราษฎร์" กล่าวโดยย่อ คือ

- 1) การโค่นล้มรัฐบาลแมนจู และจัดตั้งรัฐบาลของประชาชนชาวจีนขึ้น
- 2) การจัดตั้งรัฐบาลตามระบอบสาธารณรัฐ
- 3) การจัดสรรที่ดินให้แก่ประชาชนใหม่ (อ่านข้อมูลเพิ่มเติมได้ใน เขียน อีระวิทย์,

วิวัฒนาการปกครองของจีน, คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร : ไทย วัฒนาพานิช ,2517) , หน้า 146-150.

4.ทิศทางการเมืองไทย หมายถึง ทิศทางการปกครองประเทศ ที่ตกเตียงกันอย่างแพร่หลายในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ว่าประเทศไทยควรจะได้รับรูปแบบการปกครองใด อันได้แก่ การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์, ประชาธิปไตย และสังคมนิยม

5.นักหนังสือพิมพ์ หมายถึง ผู้ที่ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โดยเลือกศึกษานักหนังสือพิมพ์ที่เขียนบทความแสดงความคิดเห็นโดยระบุนามแฝงลงไปในบทความนั้นด้วย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายรัฐบาล คือ ฝ่ายที่เขียนบทความสนับสนุนแนวนโยบายบริหารประเทศของรัฐบาล ซึ่งได้แก่

- *อัศวพานู* ซึ่งเป็นพระนามแฝงของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6

- น.ม.ส. ซึ่งเป็นนามปากกาของ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

ฝ่ายประชาชน คือ ฝ่ายนักหนังสือพิมพ์สามัญชนที่เขียนบทความต่อต้านแนวนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาล ซึ่งได้แก่

- *บาทกฤษร ผดุง และอินมัยเสตว์* ซึ่งเป็นนามปากกาของ นายเชียวสุดเล็ง สีนุญเรื่อง
- *โค่นันทวิศาล* ซึ่งเป็นนามปากกาของ พระยาอุดมพงษ์เทัญสวัสดิ์ (ม.ร.ว. ประยูร อิศรศักดิ์)
- *นาคราช หรือ น.ร.* ซึ่งเป็นนามปากกาของสามัญชนที่เขียนบทความชื่อ "ความเห็นเอกชน" ลงในหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์
- *นายกรรมกร และ กรรมพล* ซึ่งเป็นนามปากกาของสามัญชนที่เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์กรรมกร

ขอบเขตในการวิจัย

มุ่งศึกษา วิเคราะห์ความขัดแย้งทางความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เกี่ยวกับลัทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และทิศทางการเมืองไทย โดยที่นักหนังสือพิมพ์เหล่านั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีผลงานการเขียน

บทความแสดงความคิดเห็นในช่วงระยะเวลาครองราชย์ของรัชกาลที่ 6 คือช่วงปี 2453-2468 หรือ ร.ศ. 129-144 หรือเป็นนักหนังสือพิมพ์ร่วมสมัยกับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทั้งนี้จะเน้นศึกษาจากงานเขียนหรือบทความแสดงความคิดเห็น ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ซึ่งลงนามแฝงไว้ในบทความดังกล่าวด้วย ได้แก่

1. อัศวพาหุ ซึ่งเป็นพระนามแฝงของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6
2. น.ม.ส. ซึ่งเป็นนามปากกาของ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
3. ผดุง, บาทกฤษร และอโนมัยเสถร์ ซึ่งเป็นนามปากกาของ เขียวสุดเส็ง สีนุญเรื่อง
4. โคนันทวิศาล ซึ่งเป็นนามปากกาของ พระยาอุดมพงษ์เทัญสวัสดิ์ (ม.ร.ว.ประยูร อิศรศักดิ์)
5. นาคราช หรือ น.ร. ซึ่งเป็นนามปากกาของสมาชิกสมาคมนักเขียนบทความลงใน กรุงเทพเดลิเมล์
6. นายกรรมกร และ กรรมพล ซึ่งเป็นนามปากกาของสมาคมนักเขียนบทความลงใน หนังสือพิมพ์กรรมกร

เพื่อจะได้สามารถนำมาวิเคราะห์หาความขัดแย้งทางความคิดเห็นเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที เสรีภาพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และทิศทางการเมืองไทย รวมทั้งวิเคราะห์ หาเหตุผลของความขัดแย้งนั้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องที่ควรศึกษา เพราะประวัติศาสตร์หรือเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตนั้นเป็น รูปแบบ เป็นแบบแผนทางความคิดโดยธรรมชาติของมนุษย์ยุคปัจจุบัน ประวัติศาสตร์มีทั้งด้าน บวกและด้านลบ ดังนั้น ในการศึกษาและวิจัยงานด้านประวัติศาสตร์นั้น สิ่งแรกที่จะได้รับกลับคืน มากก็คือการได้เรียนรู้ถึงข้อดีและข้อผิดพลาดของอดีต ซึ่งเราสามารถจะนำมาทบทวนศึกษาและ ปรับเปลี่ยนใช้กับเหตุการณ์ปัจจุบันได้ และประการสำคัญคือการศึกษาที่ได้ค้นคว้าหาข้อเท็จจริง หลักฐานและแง่มุมที่ถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับทัศนคติและมุมมองของนักหนังสือพิมพ์ในสมัยรัชกาลที่ 6 เพื่อมาเป็นพื้นฐานทางความคิดและการกระทำของนักหนังสือพิมพ์ในยุคปัจจุบันต่อไป